

Bryssel 18.4.2017
COM(2017) 172 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

**sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetulla direktiivillä 2012/19/EU komissiolle
siirretyn delegoitujen säädösten antamisvallan käyttämisestä**

KOMISSIION KERTOMUS
EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE
sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetulla direktiivillä 2012/19/EU komissiolle
siirretyn delegoitujen säädösten antamisvallan käyttämisestä

1. JOHDANTO

Sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta 4. heinäkuuta 2012 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2012/19/EU⁽¹⁾, jäljempänä 'direktiivi', vahvistetaan elektroniikkalaiteromun jätehuollon säännöt. Tarkoituksena on edistää kestäviä tuotanto- ja kulutustapoja ensisijaisesti ehkäisemällä sähkö- ja elektroniikkalaiteromun syntymistä. Lisäksi pyritään edistämään tällaisen romun uudelleenkäyttöä, kierrätystä ja muita hyödyntämistapoja. Näin voidaan vähentää loppukäsiteltävän jätteen määrää, tehostaa resurssien käyttöä ja edistää arvokkaiden uusioraaka-aineiden käyttöä.

Direktiivillä siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä direktiivin 20 artiklan mukaisesti, jotta voidaan

- tehdä tarvittavat siirtymämukautukset niiden vaikeuksien huomioon ottamiseksi, joita jäsenvaltioilla on direktiivissä asetettujen sähkö- ja elektroniikkalaiteromun keräysasteiden noudattamisessa (7 artiklan 4 kohta)
- tarvittaessa muuttaa valikoivaa käsittelyä koskevaa liitettä VII sisällyttämällä siihen muita käsittelytekniikoita (8 artiklan 4 kohta)
- antaa perusteita sen arvioimiseksi, missä määrin EU:n ulkopuolella sovelletaan vastaavia olosuhteita sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittelyssä (10 artiklan 3 kohta)
- mukauttaa direktiivin 16 artiklan 5 kohtaa ja liitteitä IV, VII, VIII ja IX tieteen ja tekniikan kehitykseen (19 artikla).

2. OIKEUSPERUSTA

Tämän kertomuksen laatimisesta säädetään direktiivin 20 artiklan 2 kohdassa. Kyseisen säännöksen mukaan komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä viideksi vuodeksi 13. elokuuta 2012 lähtien. Lisäksi komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen kyseisen viisivuotiskauden päättymistä. Direktiivin 20 artiklan 2 kohdan mukaan säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.

¹ EUVL L 197, 24.7.2012, s. 38.

3. SIIRRETYN SÄÄDÖSVALLAN KÄYTTÄMINEN

Komissio ei käyttänyt sille siirrettyä säädösvaltaa tämän kertomuksen kattaman kauden aikana seuraavassa selitettyjen syiden vuoksi.

3.1. Siirtymämukautukset keräysasteiden noudattamisessa olevien vaikeuksien huomioon ottamiseksi (7 artiklan 4 kohta)

Direktiivin 7 artiklan 1 kohdalla otetaan käyttöön vuodesta 2016 lähtien sovellettava vuosittainen vähimmäiskeräysaste, joka on 45 prosenttia kolmen edellisen vuoden aikana kussakin jäsenvaltiossa markkinoille saatettujen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden keskimääräisestä painosta. Toisessa vaiheessa eli vuodesta 2019 lähtien keräysaste on 65 prosenttia kolmen edellisen vuoden aikana kussakin jäsenvaltiossa markkinoille saatettujen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden keskimääräisestä painosta tai vaihtoehtoisesti 85 prosenttia jäsenvaltion alueella vuodessa syntyvän sähkö- ja elektroniikkalaiteromun määrästä ilmaistuna painona. Direktiivin 7 artiklan 3 kohdassa sallitaan tiettyjen jäsenvaltioiden⁽²⁾ poiketa tästä vaatimuksesta. Latvia, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia ja Tšekki ovat hyödyntäneet tätä poikkeusta.

Direktiivin 7 artiklan 4 kohdassa mahdollistetaan myös siirtymäjärjestelyt, jotta voidaan ottaa huomioon jäsenvaltion vaikeudet keräysasteiden noudattamisessa. Voidakseen arvioida jäsenvaltioiden mahdollisia noudattamisongelmia komissio pyysi riippumattomia konsultteja tarkastelemaan asiaa koskevia tilastoja, kirjallisuutta ja teknisiä tietoja. Komissio järjesti myös kuulemisia, kuten työpajan keskeisille sidosryhmille (jäsenvaltiot, toimialajärjestöt, laajennettua tuottajan vastuuta koskevat järjestelmät, kansalaisjärjestöt ja riippumattomat asiantuntijat)⁽³⁾.

Selvityksen mukaan jäsenvaltioiden keskeisenä ongelmana on sellainen korkea keräysaste, jota ei oteta huomioon sähkö- ja elektroniikkalaiteromun keräystilastoissa. Ongelma koskee erityisesti tilanteita, joissa sähkö- ja elektroniikkalaiteromua kerätään laajennetun tuottajan vastuun mukaisten järjestelmien ulkopuolella tai jätettä käsittelevät muut kuin luvan saaneet kierrättäjät. Ongelmaa pahentavat jäsenvaltioiden rajalliset valvonta- ja seurantavalmiudet. Tavoitteiden saavuttamista vaikeuttavat myös sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittelytoimintoja suorittavien toimijoiden laaja kirjo, edelleen vähäinen yleinen tietoisuus ja riittämätön keräysinfrastruktuuri.

Analyysissä todettiin, että vaikka vuoden 2019 keräystavoite on kunnianhimoinen, se voidaan saavuttaa, jos jäsenvaltiot toteuttavat lisätoimia määritettyjen ongelmien ratkaisemiseksi asteittain. Tästä on osoituksena edistys jäsenvaltioissa, jotka ovat jo saavuttaneet korkeat keräysasteet.

Komissio katsoo näiden seikkojen perusteella, ettei ole ollut erityisiä olosuhteita, jotka olisivat edellyttäneet delegoidun säädöksen antamista siirtymämukautuksista niiden vaikeuksien huomioon ottamiseksi, joita jäsenvaltioilla on sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetussa direktiivissä säädettyjen keräysasteiden noudattamisessa.

Komissio aikoo antaa jäsenvaltioille tukea ja ohjausta vaatimusten noudattamista edistävän aloitteen puitteissa, jotta ne voivat käsitellä mahdollisia vaikeuksia tavoitteidensa

² Bulgaria, Tšekki, Latvia, Liettua, Unkari, Malta, Puola, Romania, Slovenia ja Slovakia.

³ "Study on collection rates of WEEE", http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/events_weee_en.htm

saavuttamisessa. Aloite otetaan käyttöön yhtä aikaa tämän kertomuksen antamisen kanssa, ja siinä keskitytään direktiivin keskeisiin vaatimuksiin.

3.2. Liitteen VII muuttaminen (8 artiklan 4 kohta)

Liite VII koskee sähkö- ja elektroniikkalaiteromun materiaalin ja jätekomponenttien valikoivaa käsittelyä.

Direktiivin 8 artiklan 4 kohdassa siirretään komissiolle valta muuttaa liitettä VII sisällyttämällä siihen muita käsittelytekniikoita, joilla varmistetaan ainakin sama ihmisten terveyden ja ympäristön suojelun taso.

Komission tietoon ei tullut tämän kertomuksen kattamalla ajanjaksolla mitään sellaista, mikä olisi tukenut liitteen VII muuttamista.

Direktiivi oli saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 14. helmikuuta 2014. Osassa jäsenvaltioista direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä kuitenkin viivästyi jonkin verran. Käytännössä vuosi 2016 oli siis ensimmäinen vuosi, jona direktiiviä sovellettiin kaikissa 28 jäsenvaltiossa. Tämän vuoksi liitteen VII muuttamista ei ole vielä katsottu tarpeelliseksi, eikä siihen liittyen ole annettu delegoituja säädöksiä.

3.3. Perusteet EU:n ulkopuolista käsittelyä koskevien olosuhteiden arvioimiseksi (10 artiklan 3 kohta)

Direktiivin 10 artiklan 2 kohdan mukaan sähkö- ja elektroniikkalaiteromu, joka on viety EU:sta, otetaan huomioon direktiivin 11 artiklassa säädettyjen velvoitteiden noudattamisen ja tavoitteiden saavuttamisen kannalta ainoastaan, jos viejä voi romun siirtoa koskevien asetusten (EY) N:o 1013/2006 ja (EY) N:o 1418/2007 mukaisesti osoittaa, että käsittely on tapahtunut direktiivin vaatimuksia vastaavalla tavalla. Direktiivin 10 artiklan 3 kohdassa edellytetään, että komissio antaa viimeistään 14. helmikuuta 2014 delegoituja säädöksiä, joilla annetaan yksityiskohtaiset säännökset 10 artiklan 2 kohdan täydentämiseksi, erityisesti perusteet EU:n ulkopuolella tapahtuvaa sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittelyä koskevien vastaavien olosuhteiden arvioimiseksi.

Valmistellakseen näitä delegoituja säädöksiä komissio teki selvityksen⁽⁴⁾. Tarkoituksena oli määrittää mahdolliset vaihtoehdot vaatimuksia vastaavien käsittelyolosuhteiden arviointia ja dokumentointia varten ja vertailla niitä sekä antaa suosituksia parhaista toimintavaihtoehdoista. Selvityksen yhteydessä kuultiin sidosryhmiä.

Lisäksi komissio pyysi romun asianmukaista käsittelyä koskevan 8 artiklan 5 kohdassa asetetun vaatimuksen mukaisesti eurooppalaisia standardointiorganisaatioita laatimaan uusinta tekniikkaa ilmentävät eurooppalaiset normit sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittelyä varten, mukaan lukien hyödyntäminen, kierrätys ja uudelleenkäyttöön valmistelu⁽⁵⁾. Näiden normien odotetaan auttavan EU:ssa toimivia toimijoita noudattamaan direktiivin vaatimuksia ja EU:n ulkopuolisia toimijoita osoittamaan, että sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittely tapahtuu EU:n vaatimuksia vastaavissa olosuhteissa. Normit ovat laadittavana CENELEC:ssä, ja niiden odotetaan valmistuvan vuoden 2017 loppuun mennessä.

⁴ "Equivalent conditions for waste electrical and electronic equipment (WEEE) recycling operations taking place outside the European Union", http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/pdf/Final%20report_E%20C%20S.pdf

⁵ Toimeksianto M/518: <http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/pdf/m518%20EN.pdf>

Ottaen huomioon tehdyn analyysin ja käynnissä olevan työn sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittelyä koskevien eurooppalaisten normien laatimiseksi komissio kuuli delegoituja säädöksiä käsittelevää asiantuntijaryhmää direktiivin mukaisesti. Kuulemisista tiedotettiin neuvostolle ja Euroopan parlamentille. Kuulemisten perusteella katsottiin, että on syytä odottaa sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittelyä koskevien eurooppalaisten normien valmistumista, sillä normit liittyvät niiden perusteiden määrittelyyn, joilla arvioidaan EU:sta viedyn sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittelyolosuhteiden vastaavuutta.

Tämän vuoksi komissio ei tämän kertomuksen kattamalla ajanjaksolla voinut antaa delegoituja säädöksiä 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti, vaikka niiden antaminen onkin yhä prioriteetti EU:n ympäristö-, raaka-aine- ja kiertotalouspolitiikan kannalta.

3.4. Direktiivin 16 artiklan 5 kohdan ja liitteiden IV, VII, VIII ja IX mukauttaminen tieteen ja tekniikan kehitykseen (19 artikla)

Direktiivin 16 artiklan 5 kohta koskee jäsenvaltioiden raportointivelvollisuutta. Liite IV sisältää ei-tyhjentävän luettelon sähkö- ja elektroniikkalaitteiden luokkiin kuuluvista sähkö- ja elektroniikkalaitteista. Liite VII koskee sähkö- ja elektroniikkalaiteromun materiaalin ja jätekomponenttien valikoivaa käsittelyä. Liitteessä VIII täsmennetään sähkö- ja elektroniikkalaiteromun varastointi- ja käsittelypaikkoja koskevat tekniset vaatimukset, ja liitteessä IX esitetään sähkö- ja elektroniikkalaitteiden merkitsemisessä käytetty tunnus.

Tämän kertomuksen kattaman ajanjakson aikana ei tullut tilaisuutta mukauttaa 16 artiklan 5 kohtaa ja edellä mainittuja liitteitä tieteen ja tekniikan kehitykseen. Komissio ei antanut asiaa koskevia delegoituja säädöksiä mutta voi tehdä niin tulevaisuudessa.

Komissio on kiertotalouspaketin yhteydessä ehdottanut⁶) 16 artiklan 5 kohdan muuttamista jäsenvaltioiden raportointivelvollisuuksien yksinkertaistamiseksi ja datan laadun parantamiseksi.

4. PÄÄTELMÄT

Komissio ei ole kuluneiden viiden vuoden aikana käyttänyt sille direktiivillä 2012/19/EU siirrettyä delegoitujen säädösten antamisvaltaa tässä kertomuksessa käsitellyistä syistä. Se voi kuitenkin tehdä niin tulevaisuudessa edellä esitettyjen syiden vuoksi.

Komissio pyytää Euroopan parlamenttia ja neuvostoa ottamaan huomioon tämän kertomuksen.

⁶ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi romuajoneuvoista annetun direktiivin 2000/53/EY, paristoista ja akuista sekä käytetyistä paristoista ja akuista annetun direktiivin 2006/66/EY ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun direktiivin 2012/19/EU muuttamisesta (COM(2015) 593 final).